

Obsah

Úvodem	19
------------------	----

Část první, OBECNÁ ČÁST

Hlava první: Obecná teorie ústavy

§ 1. Pojem a předmět ústavního práva	25
1.1 Pojetí veřejného a soukromého práva	25
1.2 Pojetí ústavního práva	27
1.2.1 Historické souvislosti vzniku ústavního práva	27
1.2.2 Ústavní právo a jeho předmět	29
1.3 Ústavněprávní vztahy a jejich subjekty	37
1.4 Zvláštnosti ústavněprávní úpravy	41
§ 2. Moderní ústavnost a ústava, její vznik	42
2.1 Historická podmíněnost ústavy jako dokumentu	42
2.2 Etapizace ústavního vývoje	46
2.3 Ústava jako výraz státní suverenity	50
2.4 Ústavní reálie vztahu ústavy a vzniku státu	52
2.4.1 Ústavněprávní souvislosti dekolonizace	52
2.4.2 Zánik tzv. socialistických federací	53
2.4.3 Ústavněprávní souvislosti zániku Sovětského svazu a vzniku nových států na jeho původním území	55
2.4.4 Dezintegrace Jugoslávie	56
2.4.5 Ústavněprávní přechod od unitárního státu k federaci .	56
2.4.6 Ústavněprávní fúze dvou států	57
2.5 Ústava a veřejná moc	58
2.5.1 Ústava jako vymezení veřejné moci	61
2.6 Dominantní ústavní modely – základní charakteristika . .	62
§ 3. Obsah ústavy	65
§ 4. Ústava jako základní zákon	67
§ 5. Ústava jako normativní systém, forma a struktura ústavy . . .	69
5.1 Forma a struktura ústavy	69
5.2 Ústava jako normativní systém	70
§ 6. Interpretace ústavy	72
§ 7. Odpovědnost a sankce v ústavním právu	75
§ 8. Realizace ústavy a ústavněprávní spory	77

§ 9. Ústavní právo hmotné, procesní a sporné	78
§ 10. Prameny a zdroje ústavního práva	79
§ 11. Právo ústavní a právo mezinárodní	83
§ 12. Přijímání, změny a zrušení ústavy.	85
12.1 Úvodem	85
12.2 Způsob přijetí ústav	86
12.3 Užití referenda.	89
12.4 Změny ústavy	90
12.5 Etapizace ústavních změn	91
§ 13. Ochrana a kontrola ústavy.	92
13.1 Historický vývoj – princip ústavnosti	92
13.2 Druhy ústavní kontroly (ochrany)	93
13.3 Ústavní soudnictví.	95
13.4 Ústavní soudy	96
§ 14. Jazyk a stylistika ústav	100
§ 15. Vnitřní diferenciace ústavy	101
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendenze – Obecná teorie ústavy. . . . .</i>	103

Hlava druhá: Ústavněprávní povaha Evropské unie

§ 1. Teoretická východiska evropské ústavnosti	107
1.1 Ústavněprávní zvláštnosti ES/EU ve vývoji	107
1.2 Evropská unie jako suverenní mocenský systém.	110
1.3 Státoprávní povaha Evropské unie	112
1.4 Evropská unie jako složená ústavnost	114
1.5 Společné ústavní hodnoty členských států jako zdroj evropského konstitucionalismu	117
1.6 Europeizace národních ústav	121
1.7 Heterogenita forem ústavních modelů v členských státech Evropské unie.	125
1.7.1 Úvodem	125
1.7.2 Různost forem státu a forem vlády	125
1.7.3 Různost modifikací technologií demokracie	126
1.7.4 Varianty územní samosprávy	126
1.7.5 Zvláštní pozice ústavního soudnictví	127

§ 3. Organizační základ činnosti Sněmovny	619
3.1 Zasedání a ustavující schůze Sněmovny	619
3.2 Funkcionáři Sněmovny	620
3.3 Orgány Sněmovny	621
3.4 Poslanecké kluby	622
§ 4. Obecné zásady jednání Sněmovny	623
4.1 Schůze Sněmovny a jejich svolání	623
4.2 Organizace schůzí Sněmovny	624
4.3 Řád jednání schůze Sněmovny	624
4.3.1 Zásady jednání Sněmovny	624
4.3.2 Postup při jednání Sněmovny	625
4.4 Způsoby hlasování ve Sněmovně	627
§ 5. Zvláštní typy jednání Sněmovny	627
5.1 Jednání o důvěře vládě	628
5.2 Jednání o návrzích zákonů (zákonodárný proces)	628
5.3 Jednání o návrhu zákona o státním rozpočtu	632
5.4 Jednání o mezinárodních smlouvách	632
5.5 Jednání vyšetřovací komise	633
5.6 Jednání o interpelacích	634
5.7 Jednání o peticích a jiných podáních občanů	635
5.8 Volební řád Sněmovny	635
§ 6. Jednací řád Senátu Parlamentu České republiky	636

Oddíl třetí: Řízení před Ústavním soudem České republiky

§ 1. Ochrana ústavnosti jako proces	638
§ 2. Charakteristika řízení před Ústavním soudem ČR	640
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendenze</i>	
– <i>Moc soudní – Ústavní soud</i>	643
§ 3. Obecné fáze a instituty řízení před Ústavním soudem	655
3.1 Zahájení řízení	655
3.2 Účastníci řízení	657
3.3 Příprava jednání	660
3.4 Ústní jednání	662
3.5 Dokazování	663
3.6 Rozhodnutí a jeho vykonatelnost	664
3.7 Závaznost rozhodnutí Ústavního soudu	666

§ 4. Zvláštní druhy řízení před Ústavním soudem	668
4.1 Řízení o zrušení zákonů a jiných právních předpisů	668
4.1.1 Povaha řízení o zrušení zákonů a jiných právních předpisů	668
4.1.2 Průběh řízení	670
4.1.3 Rozhodování ve věci zrušení právního předpisu	672
4.2 Řízení o ústavních stížnostech	674
4.2.1 K pojetí ústavní stížnosti	674
4.2.2 Ústavní stížnost fyzické a právnické osoby	677
4.2.3 Ústavní stížnost zastupitelstva územního samosprávného celku	683
4.2.4 Návrh politické strany podle čl. 87 odst. 1 písm. j) Ústavy	685
4.3 Řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí ve věci ověření volby poslance nebo senátora (podle čl. 87 odst. 1 písm. e) Ústavy)	686
4.4 Řízení v pochybnostech o ztrátě volitelnosti a o neslučitelnosti výkonu funkcí poslance nebo senátora podle čl. 25 Ústavy (kompetence Ústavního soudu podle čl. 87 odst. 1 písm. f) Ústavy)	687
4.5 Řízení o ústavní žalobě Senátu proti prezidentu republiky (podle čl. 65 odst. 2 Ústavy, resp. čl. 87 odst. 1 písm. g) Ústavy	688
4.6 Řízení o návrhu prezidenta republiky na zrušení usnesení Poslanecké sněmovny a Senátu podle čl. 66 Ústavy (kompetence Ústavního soudu podle čl. 87 odst. 1 písm. h) Ústavy)	690
4.7 Řízení o opatřeních nezbytných k provedení rozhodnutí mezinárodního soudu (podle čl. 87 odst. 1 písm. i) Ústavy)	691
4.7.1 Způsob provedení rozhodnutí mezinárodního soudu v ČR	691
4.7.2 Obnova řízení před Ústavním soudem ČR	693
4.8 Řízení ve sporech o rozsah kompetencí státních orgánů a orgánů územní samosprávy (podle čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy)	694
4.9 Řízení o souladu mezinárodních smluv podle čl. 10a a čl. 49 Ústavy s ústavními zákony)	696
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendenze</i>	
– <i>Řízení před Ústavním soudem</i>	697

§ 5. Závaznost rozhodnutí Ústavního soudu České republiky	
(komplementární studie)	712
5.1 Význam problému závaznosti rozhodnutí Ústavního soudu ČR	712
5.2 Ústavní východiska závaznosti rozhodnutí Ústavního soudu ČR	713
5.3 Pojetí výkonu rozhodnutí Ústavního soudu ČR	715
5.4 Faktická povaha procesu před Ústavním soudem ČR	717
5.5 Povaha rozhodnutí Ústavního soudu ČR jako pramen práva	717
5.6 Rozhodování Ústavního soudu ČR v doktríně tzv. spravedlivého procesu	718
5.7 Judikatura Ústavního soudu ČR jako pramen práva	719
5.8 Ústavní soud ČR a pravomoc autentického výkladu	721
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendenze</i>	
– <i>Obecná teorie ústavy</i>	722
Hlava čtvrtá: Ústavní právo sporné	
§ 1. Úvodem	725
§ 2. Rozhodování o ústavních stížnostech	725
§ 3. Co to je ústavní právo sporné	727
§ 4. Precedenční charakter rozhodování Ústavního soudu ČR	727
§ 5. Normativní dosah judikování Ústavního soudu ČR	728
Vybraná literatura	730
Rejstřík	737
O autorovi	753

§ 2. Oblasti ústavněprávních vztahů Evropské unie	128
2.1 Občanství Evropské unie – ústavněprávní povaha	128
2.2 Vertikální ústavní vztahy v Evropské unii	131
2.3 Evropská unie a ústavněprávní demokracie	135
2.4 Ústavněprávní aspekt územní suverenity Evropské unie . .	138
2.5 Soudnictví Evropské unie	139
2.6 Základní lidská práva v právním řádu Evropské unie . .	141

Část druhá, ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Hlava první: Vznik a charakter české ústavy

§ 1. Vývoj československé ústavy	145
1.1 Rysy čs. ústavního vývoje	145
1.2 Etapizace čs. ústavního vývoje	148
1.3 Vnitřní a vnější režim ústavy	152
1.4 Vnější souvislosti ústavního vývoje	153
§ 2. Ústavní rozdělení Československa	155
2.1 Ústavní situace 1989 až 1992.	155
2.2 Postup dělení Československa	156
2.3 Dělení majetku ČSFR.	160
§ 3. Ústavní pořádek České republiky	160
§ 4. Kontinuita a diskontinuita při vzniku České republiky	163
4.1 Kontinuita a diskontinuita státní	163
4.2 Kontinuita a diskontinuita územní	165
4.3 Kontinuita a diskontinuita právní.	166
§ 5. Ústava České republiky, charakteristika, struktura	167
§ 6. Listina základních práv a svobod	168
§ 7. Ústava České republiky a mezinárodní právo.	170
7.1 Vztah České republiky k navenek státu	170
7.2 Vztah Ústavy České republiky k mezinárodnímu právu . .	172
7.3 Ústavní základ vázanosti mezinárodním právem.	173
7.4 Ústavní základ přenosu pravomocí na nadstátní instituci .	175
7.5 Ústavněprávní kontrola souladnosti mezinárodních smluv. .	177
7.6 Důsledky nové úpravy čl. 10 pro řízení o ústavních stížnostech	178
7.7 Důsledky nové úpravy podle čl. 10 z hlediska kontroly ústavnosti zákonů a jiných právních předpisů	179
7.8 Vázanost soudce obecného soudu při rozhodování.	179

§ 8. Česká republika jako členský stát Evropské unie	180
8.1 Smluvní základ vstupu České republiky do Evropské unie .	180
8.2 Vztah právního systému ES a právního systému České republiky	181
8.3 Vztah působnosti EU a ústavní suverenity České republiky .	183
8.4 Vztah občanství České republiky a občanství Evropské unie	185
8.5 Svoboda pohybu v jiném členském státě Evropské unie . .	186
8.6 Účast České republiky na složení a činnosti orgánů Evropské unie	187
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– <i>Ústavní systém, rád a pořádek . . . . .</i>	<i>188</i>
– <i>Ostatní k obecné části . . . . .</i>	<i>191</i>
Hlava druhá: Ústavní právo České republiky hmotné	
Oddíl první: Český stát, jeho forma a ústavněprávní charakteristika	
§ 1. Forma českého státu	193
1.1 Povaha ústavního modelu	193
1.2 Ke svrchovanosti	194
1.3 K unitaritě	196
1.4 K republikanismu	198
1.5 K ústavní demokracii	199
1.6 K právní státnosti	201
1.7 K principu respektu k lidským právům	203
1.8 K principu dělby moci	203
1.9 K principu respektu k mezinárodnímu právu	203
1.10 K členství v Evropské unii	204
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– <i>Obecná teorie veřejné moci . . . . .</i>	<i>204</i>
§ 2. Státní území a státní hranice	205
2.1 K pojmu státní území	205
2.2 Právní úprava státní hranice	208
§ 3. Hlavní město Praha	209
§ 4. Státní symboly	210
4.1 Velký a malý státní znak	211
4.2 Státní barvy	212
4.3 Státní vlajka	212

4.4 Vlajka prezidenta republiky	213
4.5 Státní pečeť	213
4.6 Státní hymna	213
§ 5. Bezpečnost České republiky	214
5.1 Ústavní základy rozhodování bezpečnostních situací v ČR	214
5.1.1 Vymezení bezpečnostních situací.	214
5.1.2 Nouzový stav	215
5.1.3 Stav ohrožení státu	216
5.1.4 Válečný stav	216
5.1.5 Organizační opatření	217
5.2 Ústavní oprávnění vlády v bezpečnostních situacích ČR	218
5.3 Ústavní postavení fyzických a právnických osob v bezpečnostních situacích ČR	218
5.4 Právní úprava pobytu cizích vojsk na území ČR	220
5.5 Ústavněprávní základy obrany České republiky	220
§ 6. Veřejnoprávní postavení politických stran v systému moci ČR.	221
6.1 Politické strany v ústavním systému ČR.	221
6.1.1 Charakteristika politické strany	221
6.1.2 Úloha politických stran ve volebním procesu	223
6.1.3 Úloha politických stran ve vnitřní činnosti Parlamentu .	224
6.2 Právní úprava vzniku a činnosti politických stran	224
6.3 Právní rozsah a limity vzniku a činnosti politických stran .	225
6.4 Řízení o registraci politických stran	227
6.5 Rejstřík stran a hnutí vedený ministerstvem	229
6.6 Pozastavení činnosti strany a hnutí, znovuobnovení jejich činností, rozpuštění	229
6.7 Soudní ochrana v dispozici člena strany či hnutí	230
6.8 Zánik a zrušení politické strany	230
6.9 Právní limity financování a hospodaření politických stran .	231
6.10 Dotace ze státního rozpočtu	233
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendenze</i>	
– <i>Politické strany.</i>	236

Oddíl druhý: Ústavní základy postavení člověka a občana

§ 1. Státní občanství	248
1.1 Pojem státního občanství	248
1.2 Ústavní základy státního občanství	249

1.3 Derivované občanství Evropské unie	251
1.4 Režim nabytí státního občanství České republiky jejím vznikem.	251
1.5 Režim nabývání a pozbývání státního občanství České republiky.	252
1.5.1 Právní podmínky nabytí státního občanství ČR	252
1.5.2 Právní podmínky pozbytí státního občanství ČR.	254
1.6 Zvláštní režim státního občanství ČR v souvislosti se zánikem ČSFR.	255
1.7 Právní úprava azylu.	257
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– <i>Státní občanství</i>	259
§ 2. Ústavní základy práv a svobod	262
2.1 Listina základních práv a svobod jako právní akt	262
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– <i>Obecně k zásadám Listiny základních práv a svobod.</i>	265
– <i>K principům státu</i>	277
2.2 Lidská práva a základní svobody	279
2.2.1 Způsobilost mít práva.	279
2.2.2 Právo na život.	280
2.2.3 Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena .	282
2.2.4 Osobní svoboda.	285
2.2.5 Zákaz nucených prací nebo služeb	288
2.2.6 Právo na zachování lidské důstojnosti člověka, osobní cti, dobré pověsti a ochranu jeho jména	290
2.2.7 Právo vlastnictví	294
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– <i>Vlastnické právo</i>	302
– <i>Ústavní základy daňového práva</i>	310
2.2.8 Nedotknutelnost obydlí	314
2.2.9 Listovní tajemství, tajemství jiných písemností a záznamů, tajemství přepravovaných zpráv	315
2.2.10 Svoboda pohybu a pobytu.	316
2.2.11 Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání, vědeckého bádání a umělecké tvorby	319
2.2.12 Právo svobodného projevu náboženství nebo víry	320

<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorií rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– Konkrétně – přirozená práva	326
– Konkrétně – ostatní vybraná.	336
2.3 Politická práva	339
2.3.1 Svoboda projevu a právo na informace.	339
2.3.2 Petiční právo	343
2.3.3 Právo shromažďovací.	346
2.3.4 Právo sdružovací	347
2.3.5 Právo na odpor	350
2.3.6 Právo podílet se na správě věcí veřejných	351
2.4 Práva národnostních a etnických menšin	352
2.5 Práva hospodářská, sociální a kulturní	356
2.5.1 Práva hospodářská	357
2.5.2 Odborová svoboda	360
2.5.3 Právo na odměnu a pracovní podmínky	362
2.5.4 Sociální práva žen, mladistvých a dalších kategorií lidí .	363
2.5.5 Sociální práva občanů ve stáří a dalších situacích .	363
2.5.6 Ústavní základ zdravotní péče	364
2.5.7 Ústavní garance rodiny	366
2.5.8 Ústavní základy vzdělání	367
2.5.9 Ústavní základ tvorby a přístupu ke kultuře	369
2.5.9.1 Autorské právo	369
2.5.9.2 Právo průmyslového vlastnictví	371
2.5.9.3 Kulturní dědictví	371
2.5.10 Ústavní základ životního prostředí	371
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorií rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– K části hospodářsko-sociální a kulturně-ekologické	373
2.6 Právo na soudní a jinou právní ochranu	381
2.6.1 Úvodem ke koncepci hlavy V.	381
2.6.2 Právo na soudní ochranu	382
2.6.3 Ústavní základ náhrady škody způsobené nezákoným rozhodnutím veřejné moci	383
2.6.4 Právo na právní pomoc	385
2.6.5 Procesní rovnost účastníků	387
2.6.6 Právo na odepření výpovědi	392
2.6.7 Právo na tlumočníka	398
2.6.8 Zákaz odnětí věci zákonnému soudci	400
2.6.9 Právo na veřejné projednání věci	401

2.6.10 Tzv. zbytečné průtahy	405
2.6.11 Ústavní základy trestního procesu	407
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– <i>K principům soudnictví</i>	415
– <i>K jednotlivým institutům či aspektům soudní činnosti</i>	427
– <i>Právo na soudní ochranu</i>	446
Oddíl třetí: Ústavní systém dělby moci v České republice	
§ 1. Ústavní koncepce dělby moci	460
§ 2. Moc zákonodárná v České republice	466
2.1 Charakteristika a struktura Parlamentu	466
2.2 Pravomoc a působnost Parlamentu	468
2.3 Ústavní základy parlamentního práva procesního (hmotněprávní aspekt)	471
2.4 Charakter mandátu poslance či senátora	474
2.4.1 Ústavní pojetí mandátu poslance či senátora	474
2.4.2 Personální obsah mandátu	475
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– <i>Moc zákonodárná</i>	478
§ 3. Moc výkonná v Ústavě České republiky	481
3.1 Ústavní koncepce moci výkonné	481
3.2 Prezident republiky	482
3.2.1 Postavení prezidenta republiky	482
3.2.2 Ustanovení prezidenta republiky	483
3.2.3 Pravomoci a působnost prezidenta republiky	484
3.3 Vláda	487
3.3.1 Ústavní postavení vlády	487
3.3.2 Konstituování vlády a její demise	487
3.3.3 Ministerstva a jiné správní úřady	489
3.4 Státní zastupitelství	491
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– <i>Moc výkonné</i>	493
§ 4. Moc soudní v Ústavě České republiky	498
4.1 Ústavní koncepce moci soudní	498
4.2 Evropská koncepce soudní moci	501

4.3 Ústavní principy soudní moci	502
4.4 Ústavní soud České republiky	505
4.4.1 Ústavní soudnictví československé.	505
4.4.2 Ústavní soudnictví České republiky	509
4.4.3 Soudce Ústavního soudu a jeho postavení	511
4.4.4 Kompetence Ústavního soudu	515
4.4.5 Organizace Ústavního soudu České republiky	518
4.5 Soustava obecných soudů v České republice.	521
4.6 Ústavní postavení soudce	523
4.7 Ústavní základy správního soudnictví	526
4.8 Rozhodování některých kompetenčních sporů	527
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendenze</i>	
– <i>Obecně k soudní moci</i>	528
§ 5. Nejvyšší kontrolní úřad	537
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendenze</i>	
– <i>K nejvyššímu kontrolnímu úřadu</i>	539
§ 6. Česká národní banka	540
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendenze</i>	
– <i>K České národní bance</i>	543
§ 7. Územní samospráva v České republice	544
7.1 Obecné pojetí územní samosprávy	544
7.2 Ústavněprávní koncepce územní samosprávy v České republice	546
7.3 Ústavněprávní postavení obcí	547
7.4 Ústavněprávní postavení krajů	551
7.5 Postavení hlavního města Prahy	552
7.6 Místní referendum	553
7.7 Volby do zastupitelstev v obcích	554
7.8 Volby do zastupitelstev krajů	556
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendenze</i>	
– <i>K územní samosprávě</i>	558
§ 8. Veřejný ochránce práv.	567
8.1 Postavení veřejného ochránce práv v ústavním systému . .	567
8.2 Oprávnění veřejného ochránce práv	569

Hlava třetí: Ústavní právo procesní

Oddíl první: Volební právo procesní

§ 1. K pojetí volebního práva procesního	577
1.1 Organizačně procesní povaha voleb	577
1.2 Obsah volebního práva procesního	578
§ 2. Objektivní volební právo	579
2.1 Zásada přidělování mandátů	579
2.2 Volební okrsky a seznamy voličů	580
2.3 Volební orgány	581
2.4 Volební kraje a volební obvody	583
§ 3. Subjektivní volební právo	584
3.1 Právo volit	584
3.2 Právo být volen	585
§ 4. Volební řád	585
4.1 Etapizace volebního procesu	585
4.2 Vnitřní organizace voleb	587
4.3 Koncepce tzv. volební aritmetiky	590
4.3.1 Volební systém do Poslanecké sněmovny	590
4.3.2 Volební systém při volbách Senátu	591
4.3.3 Volební systém při volbách krajských zastupitelstev .	591
4.3.4 Volební systém při volbách do obecních zastupitelstev	592
4.3.5 Volební systém při volbách do Evropského parlamentu	594
§ 5. Soudní přezkum zákonnosti a ústavnosti voleb, tzv. volební spravedlnost, volební soudnictví	594
5.1 Smysl volební justice	594
5.2 Ochrana aktivního volebního práva	595
5.3 Ochrana pasivního volebního práva při volbách Parlamentu	595
5.4 Ochrana pasivního volebního práva při volbách zastupitelstev	596
5.5 Ústavní ochrana volební spravedlnosti	597
<i>Z judikatury Ústavního soudu ČR typová, teorii rozvíjející či jinak významná rozhodnutí či tendence</i>	
– <i>Volební systém</i>	608

Oddíl druhý: Parlamentní právo procesní

§ 1. Vymezení pojmu a obsahu parlamentního práva procesního	616
§ 2. Ústavněprávní základy parlamentního práva procesního	618
2.1 Pojetí parlamentního práva procesního	618
2.2 Obsah parlamentního práva procesního	619